

SUBJECT : SANSKRIT

CHAPTER NO: 2

CHAPTER NAME: BUDHIRBALABATISADA

PPT-4

CHANGING YOUR TOMORROW

Website: www.odmegroup.org
Email: info@odmps.org

Toll Free: **1800 120 2316**
Sishu Vihar, Infocity Road, Patia, Bhubaneswar- 751024

बुद्धिर्बलवती सदा

Expected Learning Outcome

सामान्य उद्देश्य : (General Objective)

१. नैतिक ज्ञानस्य वृद्धिः ।

२. वृद्धिर्यस्य वलं तस्य ।

पूर्वपाठस्य आलोचना –

- १ . कीदृशी व्याघ्रः नष्टः ?
- २ . कम् दृष्ट्वा धुर्त्तः शृगालः अवदत् ?
- ३ . शृगालः किदृशः आसीत् ?
- ४ . व्याघ्रजम्बुकौ कुत्र ययो ?

1. एकपदेन उत्तरं लिखत-

(क) बुद्धिमती कुत्र व्याघ्रं ददर्श?

(ग) सर्वदा सर्वकार्येषु का बलवती?

(ङ) प्रत्युत्पन्नमतिः बुद्धिमती किम् अक्षिपन्ती उवाच?

(ख) भामिनी कया विमुक्ता?

(घ) व्याघ्रः कस्मात् बिभेति?

उत्तराणि (क) गहनकानने
(ग) बुद्धिः
(ङ) जम्बुकम्

(ख) निजबुद्ध्या
(घ) मानुषात्

2. अधोलिखितानां प्रश्नानाम् उत्तराणि संस्कृतभाषया लिखत-

(क) बुद्धिमती केन उपेता पितुर्गृहं प्रति चलिता?

(ग) लोके महतो भयात् कः मुच्यते?

(ङ) बुद्धिमती शृगालं किम् उक्तवती?

(ख) व्याघ्रः किं विचार्य पलायितः?

(घ) जम्बुकः किं वदन् व्याघ्रस्य उपहासं करोति?

उत्तराणि (क) बुद्धिमती पुत्रद्वयोपेता पितुर्गृहं प्रति चलिता ।

(ख) काचित् इयम् व्याघ्रमारी इति विचार्य व्याघ्रः पलायितः ।

(ग) लोके महतो भयात् बुद्धिमान् मुच्यते ।

(घ) “मानुषादपि बिभेषि” इति वदन् जम्बुकः व्याघ्रस्य उपहासं करोति ।

(ङ) बुद्धिमती शृगालम् उक्तवती—रे रे धूर्त! त्वया मह्यम् पुरा व्याघ्रत्रयं दत्तम् । विश्वास्य अपि अद्य एकम् आनीय कथं यासि इति अधुना वद ।

3. स्थूलपदमाधृत्य प्रश्ननिर्माणं कुरुत-

(क) तत्र राजसिंहो नाम राजपुत्रः वसति स्म ।

(ग) व्याघ्रं दृष्ट्वा धूर्तः शृगालः अवदत् ।

(ङ) पुरा त्वया मह्यं व्याघ्रत्रयं दत्तम् ।

(ख) बुद्धिमती चपेट्या पुत्रौ प्रहतवती ।

(घ) त्वं मानुषात् बिभेषि ।

उत्तराणि (क) तत्र किम् नाम राजपुत्रः वसति स्म?

(ग) कम् दृष्ट्वा धूर्तः शृगालः अवदत्?

(ङ) पुरा त्वया कस्मै व्याघ्रत्रयं दत्तम्?

(ख) बुद्धिमती कया पुत्रौ प्रहृतवती?

(घ) त्वम् कस्मात् बिभेषि?

4. अधोलिखितानि वाक्यानि घटनाक्रमानुसारेण योजयत—

- (क) व्याघ्रः व्याघ्रमारी इयमिति मत्वा पलायितः ।
- (ख) प्रत्युत्पन्नमतिः सा शृगालम् आक्षिपन्ती उवाच ।
- (ग) जम्बुककृतोत्साहः व्याघ्रः पुनः काननम् आगच्छत् ।
- (घ) मार्गे सा एकं व्याघ्रम् अपश्यत् ।
- (ङ) व्याघ्रं दृष्ट्वा सा पुत्रौ ताडयन्ती उवाच—अधुना एकमेव व्याघ्रं विभज्य भुज्यताम् ।
- (च) बुद्धिमती पुत्रद्वयेन उपेता पितुर्गृहं प्रति चलिता ।
- (छ) त्वं व्याघ्रत्रयम् आनेतुं प्रतिज्ञाय एकमेव आनीतवान् ।
- (ज) गलबद्धशृगालकः व्याघ्रः पुनः पलायितः ।

- उत्तराणि (क) बुद्धिमती पुत्रद्वयेन उपेता पितुर्गृहं प्रति चलिता ।
 (ख) मार्गे सा एकं व्याघ्रम् अपश्यत् ।
 (ग) व्याघ्रं दृष्ट्वा सा पुत्रौ ताडयन्ती उवाच—अधुना एकमेव व्याघ्रं विभज्य भुज्यताम् ।
 (घ) व्याघ्रः व्याघ्रमारी इयमिति मत्वा पलायितः ।
 (ङ) जम्बुककृतोत्साहः व्याघ्रः पुनः काननम् आगच्छत् ।
 (च) प्रत्युत्पन्नमतिः सा शृगालम् आक्षिपन्ती उवाच ।
 (छ) त्वं व्याघ्रत्रयं आनेतुं प्रतिज्ञाय एकमेव आनीतवान् ।
 (ज) गलबद्धशृगालकः व्याघ्रः पुनः पलायितः ।

गृहकर्म :

पञ्च प्रश्नोत्तरम्, पञ्च सन्धि, पञ्च समासं लिखत ।

ODM EDUCATIONAL GROUP